

**Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Σχολή Επιστημών Υγείας
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας**

**Κανονισμός συγγραφής
επιστημονικών εργασιών**

Ηράκλειο, Δεκέμβριος 2021

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγικό σχόλιο
2. Γενικές Παρατηρήσεις
 - 2.1. Ορισμός της ακαδημαϊκής εργασίας
 - 2.2. Είδη επιστημονικών εργασιών
 - 2.3. Η αναζήτηση πηγών
3. Κανόνες συγγραφής επιστημονικών εργασιών
 - 3.1. Η επιστημονική γραφή
 - 3.2. Η δομή μιας επιστημονικής εργασίας
 - 3.3. Γενικές οδηγίες - κατευθύνσεις
 - 3.4. Η λογοκλοπή και ο σεβασμός της ακαδημαϊκής δεοντολογίας
 - 3.5. Γλώσσα ελεύθερη από στερεότυπα
4. Μορφοποίηση εργασιών
5. Παράθεση βιβλιογραφικών πηγών
6. Βασικοί κανόνες και ενδεικτικά παραδείγματα παράθεσης των βιβλιογραφικών πηγών σύμφωνα με το APA (7^η Έκδοση)
7. Χρήσιμες πηγές για περαιτέρω μελέτη
8. Παράρτημα
 - 8.1. Υπόδειγμα εξώφυλλου
 - 8.2. Δήλωση πνευματικών δικαιωμάτων

1. Εισαγωγικό σχόλιο

Ο παρών οδηγός απευθύνεται στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες του *Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου*. Στον οδηγό περιλαμβάνονται γενικές κατευθύνσεις σχετικά με τη συγγραφή εργασιών. Συστήνεται στους φοιτητές και στις φοιτήτριες να μελετήσουν προσεκτικά το περιεχόμενο του οδηγού και να λάβουν υπόψη τους τις παρακάτω επισημάνσεις. Οι φοιτητές/φοιτήτριες που εκπονούν πτυχιακές εργασίες θα πρέπει, επιπρόσθετα, πέραν των γενικών κατευθύνσεων οι οποίες προσφέρονται στον εν λόγω οδηγό, να συμβουλευτούν και τον Κανονισμό Εκπόνησης Πτυχιακών Εργασιών (βλ. ιστοσελίδα Τμήματος).

2. Γενικές Παρατηρήσεις

2.1. Ορισμός της ακαδημαϊκής εργασίας

Οι ακαδημαϊκές εργασίες διαφέρουν από άλλα είδη του γραπτού λόγου, καθώς είναι κείμενα που απευθύνονται πρωτίστως στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας στην οποία ανήκουν και οι φοιτητές/φοιτήτριες. Δεν συνιστά ακαδημαϊκή εργασία ένα κείμενο όπου απλώς παρατίθενται πληροφορίες ή προσωπικές σκέψεις δίχως τεκμηρίωση. Η ακαδημαϊκή εργασία δεν αποτελεί έκθεση ιδεών, αλλά βασίζεται στην συστηματική μελέτη ενός θέματος ή στην προσπάθεια απάντησης ενός ερευνητικού ερωτήματος. Στις ακαδημαϊκές εργασίες η υπάρχουσα μορφή γνώσης αξιοποιείται με δημιουργικό τρόπο και οι θέσεις που εκφράζονται πρέπει να είναι επαρκώς τεκμηριωμένες. Η συγγραφή μιας ακαδημαϊκής εργασίας απαιτεί την τήρηση των βασικών αρχών της επιστημονικής μεθοδολογίας και δεοντολογίας. Προϋποθέτει επίσης την προσεκτική μελέτη των σχετικών πηγών καθώς και την επεξεργασία/ανάπτυξη επιχειρημάτων.

2.2. Είδη επιστημονικών εργασιών

A. Είδη εργασιών που εκπονούνται στα ακαδημαϊκά ιδρύματα:

- Εργασίες στο πλαίσιο συγκεκριμένων μαθημάτων (θεωρητικών ή εργαστηριακών)
- Πτυχιακές εργασίες
- Μεταπτυχιακές εργασίες
- Διδακτορικές διατριβές

B. Είδη επιστημονικών εργασιών γενικά.

- Μονογραφίες
- Εγχειρίδια
- Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά
- Μελέτες, αναφορές, εκθέσεις (λ.χ. επιστημονικών οργανισμών)
- Εισηγήσεις/ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια
- Βιβλιοπαρουσιάσεις/βιβλιοκριτικές

2.3. Η αναζήτηση πηγών

Για τη συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας είναι απαραίτητη η αναζήτηση πηγών. Η τελευταία αναφέρεται στον εντοπισμό και στη μελέτη της σχετικής με το θέμα της εργασίας

βιβλιογραφία. Ο όρος βιβλιογραφία χρησιμοποιείται για να περιγράψει την καταγεγραμμένη υπάρχουσα επιστημονική γνώση και πληροφορία. Ο εντοπισμός, η καταγραφή, η ταξινόμηση και η αποτίμηση της βιβλιογραφίας γύρω από ένα θέμα συνιστά μια απαιτητική διαδικασία. Οι επιστημονικές πηγές μπορεί να είναι είτε πρωτογενείς είτε δευτερογενείς. Οι πρωτογενείς πηγές συνήθως περιλαμβάνουν στατιστικά στοιχεία, μετρήσεις, συνεντεύξεις, παρατηρήσεις πεδίου κ.ά. Οι δευτερογενείς πηγές συχνά αναφέρονται σε μονογραφίες, εγχειρίδια, μελέτες, εκθέσεις κ.ά. Για την εύρεση βιβλιογραφίας, οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να χρησιμοποιήσουν καταλόγους της βιβλιοθήκης, βάσεις δεδομένων και μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο. Μια από τις πιο σημαντικές μορφές εστιασμένης βιβλιογραφικής αναζήτησης γίνεται με λέξεις – κλειδιά (keywords). Για την αναζήτηση βιβλιογραφικού υλικού, οι φοιτητές/φοιτήτριες συστήνεται να αξιοποιούν τις δυνατότητες που τους προσφέρει η Βιβλιοθήκη του *Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου* (<https://lib.hmu.gr>). Επιπλέον, οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν αναζητήσουν επιστημονικές πηγές στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (<http://www.ekt.gr/>) και στο Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών (<https://www.didaktorika.gr/eadd/>). Μπορούν επίσης να αναζητήσουν επιστημονικά άρθρα τα οποία έχουν δημοσιευτεί σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, σε έγκριτες ιστοσελίδες επιστημονικών οργανισμών καθώς και στο περιοδικό «Κοινωνική Εργασία», το μοναδικό ελληνόγλωσσο περιοδικό για θέματα κοινωνικής εργασίας που εκδίδεται από τον Σύνδεσμο Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδας (ΣΚΛΕ).

Κατά την ηλεκτρονική αναζήτηση πηγών, οι φοιτητές/φοιτήτριες πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί/προσεκτικές όταν αξιοποιούν στις εργασίες τους πληροφορίες από το διαδίκτυο. Η απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο δεν οδηγεί οπωσδήποτε στην εύρεση έγκυρων πληροφοριών, κατάλληλων να ενσωματωθούν σε επιστημονικά κείμενα. Υλικό για παράδειγμα που προέρχεται από τη βιβλιοθήκη ελεύθερης πρόσβασης Wikipedia δεν είναι αξιόπιστο και η χρήση του πρέπει να αποφεύγεται στις ακαδημαϊκές εργασίες. Ορισμένες προτεινόμενες ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων για την αναζήτηση βιβλιογραφικού υλικού αναγράφονται στον παρακάτω πίνακα:

Βαση δεδομένων	Ιστοσελίδα
Science Direct	https://www.sciencedirect.com
PsychINFO	https://www.apa.org/pubs/videos
ERIC	https://eric.ed.gov/
JSTOR - Free access	https://www.jstor.org
Cochrane Summaries	https://www.cochrane.org/evidence
Simons University Library	https://simmons.libguides.com/OASW/home
google Scholar	https://scholar.google.com

3. Κανόνες συγγραφής επιστημονικών εργασιών

3.1. Η επιστημονική γραφή

Η επιστημονική γραφή διακρίνεται από συνθετότητα και συστηματικότητα. Οι ακαδημαϊκές εργασίες στηρίζονται στην αξιοποίηση επιστημονικής ορολογίας, στην παρουσίαση διαπιστώσεων, απόψεων ή ευρημάτων καθώς και στην ανάπτυξη επιχειρηματολογίας. Οι

φοιτητές/φοιτήτριες πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι λέξεις ή εκφράσεις που είναι δόκιμες στον προφορικό λόγο είναι πιθανόν να μην χρησιμοποιούνται στο γραπτό. Κατά τη διαδικασία της συγγραφής, οι φοιτητές/φοιτήτριες πρέπει να αποφεύγουν την αναπαραγωγή παρωχημένων ιδεών, εκλαϊκευμένων θέσεων, ηθικών κρίσεων (περί καλού και κακού), όπως και συναισθηματικών εκφράσεων. Ιδιαίτερη προσοχή και ακρίβεια πρέπει να επιδεικνύουν κατά τη διαδικασία ενσωμάτωσης στην εργασία πληροφοριών που προέρχονται από άλλες βιβλιογραφικές πηγές. Σε περίπτωση που δύο ή περισσότεροι/περισσότερες φοιτητές/φοιτήτριες πρέπει να συνεργαστούν για τις ανάγκες συγγραφής μιας ακαδημαϊκής εργασίας, το τελικό κείμενο θα πρέπει να έχει ενιαίο ύφος. Επιπλέον, η εργασία οφείλει να έχει συνεχή ροή και να απουσιάζουν κενά στην επιχειρηματολογία του κειμένου.

3.2. Η δομή μιας επιστημονικής εργασίας

Τα βασικά μέρη μιας ακαδημαϊκής εργασίας είναι συνήθως τα παρακάτω: Εξώφυλλο (βλ. Παράρτημα), υπεύθυνη δήλωση φοιτητών/φοιτητριών περί μη λογοκλοπής (βλ. Παράρτημα), περίληψη στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα (περίπου 200 λέξεις) (για πολυσέλιδες, εκτενείς εργασίες), πίνακας περιεχομένων, εισαγωγή, κύριο μέρος (διαρθρωμένο σε ενότητες και υποενότητες) συμπεράσματα, βιβλιογραφία, παράρτημα (ερωτηματολόγια, φόρμα συγκατάθεσης συμμετοχής στην έρευνα κ.λπ.).

3.3. Γενικές οδηγίες – κατευθύνσεις

Κατά τη συγγραφή ακαδημαϊκών εργασιών οι φοιτητές/φοιτήτριες οφείλουν να λάβουν υπόψη τους τις παρακάτω γενικές οδηγίες-κατευθύνσεις. Στις ακαδημαϊκές εργασίες:

- Επιδιώκεται η μέγιστη δυνατή σαφήνεια και ακρίβεια.
- Υιοθετείται λιτός λόγος και αποφεύγεται το λογοτεχνικό ύφος, οι βερμπαλισμοί, οι γενικολογίες καθώς και οι κοινότοπες, δημοσιογραφικές ή ηθικά φορτισμένες εκφράσεις (λ.χ. «παιδιά ενός κατώτερου Θεού», «λευκός θάνατος», «ναρκομανής», «επάρατη νόσος» κ.ά.).
- Αποφεύγεται η έντονη (bold) γραφή στο κύριο σώμα του κειμένου, οι υπογραμμίσεις για λόγους έμφασης, το θαυμαστικό, τα αποσιωπητικά και τα ρητορικά ερωτήματα.
- Χρησιμοποιείται κατάλληλη ορολογία.
- Οι παράγραφοι θα πρέπει να είναι ολοκληρωμένες νοηματικά και αυτοτελείς. Σχεδόν ποτέ δεν μπορεί μια πρόταση να αποτελεί μόνη της παράγραφο. Παράγραφοι κάτω των πέντε γραμμών καλό είναι να αποφεύγονται. Ομοίως, καλύτερα να αποφεύγονται μακροσκελείς παράγραφοι μιας σελίδας. Οι τελευταίες λέξεις της προηγούμενης παραγράφου θα πρέπει να συνδέονται με τις πρώτες λέξεις της επόμενης.

Κατά τη συγγραφή ακαδημαϊκών εργασιών ειδική βαρύτητα πρέπει να δοθεί στα παρακάτω:

- Στη σωστή μορφή και δομή της εργασίας.
- Στη σωστή χρήση και αναγραφή της βιβλιογραφίας.
- Στην εσωτερική συγκρότηση και συνοχή της εργασίας.
- Στη σαφήνεια των στόχων, της μεθοδολογίας και των συμπερασμάτων.

- Στην αξιοποίηση προϋπάρχουσας γνώσης και σύγχρονης βιβλιογραφίας.
- Στη σύνδεση συμπερασμάτων/ευρημάτων με θεωρητικά ζητήματα.
- Στην ορθή μεθοδολογική προσέγγιση και στον ερευνητικό σχεδιασμό (όταν πρόκειται για ερευνητικές εργασίες).

Συστήνεται στους φοιτητές/φοιτήτριες να διαβάσουν προσεκτικά την εργασία τους και να διορθώσουν τα λάθη τους πριν την καταθέσουν προς αξιολόγηση στα μέλη του διδακτικού προσωπικού.

3.4. Η λογοκλοπή και ο σεβασμός της ακαδημαϊκής δεοντολογίας

Η λογοκλοπή αφορά στην οικειοποίηση πνευματικής ιδιοκτησίας άλλων. Συγκεκριμένα, είναι η παρουσίαση από τον/την φοιτητή/φοιτήτρια, εκούσια ή ακούσια, οποιασδήποτε αναφοράς στο έργο (κείμενο, αδημοσίευτες ιδέες, απόψεις, ερωτηματολόγια κ.ά.) άλλου ατόμου χωρίς να γίνεται σαφής βιβλιογραφική παραπομπή (reference) στην πηγή αυτή. Στην περίπτωση κειμένων, «άμεση» θεωρείται η λογοκλοπή στην περίπτωση αντιγραφής με την απουσία παραπομπής, ενώ «έμμεση» θεωρείται το αποτέλεσμα σύνθεσης διαφόρων εδαφίων σε νέα μορφή κειμένου (π.χ. copy & paste), με την απουσία παραπομπής. Λογοκλοπή επίσης αποτελεί η «παράφραση» ή «μεταποίηση» του πρωτότυπου κειμένου χωρίς παραπομπή. Η έκταση της λογοκλοπής ποικίλλει από μια μεμονωμένη φράση/πρόταση μέχρι και ολόκληρη εργασία. Η δημοσίευση του έργου ενός άλλου ατόμου χωρίς αναφορά στην πηγή και χωρίς τη συγκατάθεση του, αποτελεί όχι μόνο ηθικό παράπτωμα, αλλά παραβιάζει το νόμο για τα πνευματικά δικαιώματα και μπορεί να επιφέρει κυρώσεις.

Άλλες πρακτικές που παραβιάζουν τους κώδικες της ακαδημαϊκής δεοντολογίας είναι:

- Η ανάθεση σε άλλον/άλλη της εκπόνησης μέρους ή του συνόλου μίας εργασίας και η αγορά, κλοπή ή δανεισμός μιας εργασίας που έχει συγγραφτεί από άλλον/άλλη και παρουσίασή της ως προσωπική εργασία.
- Η αντιγραφή μιας εργασίας ή ενός άρθρου από το διαδίκτυο.
- Η εκπόνηση μέρους ή του συνόλου μιας εργασίας για λογαριασμό άλλων (με πληρωμή ή χωρίς πληρωμή).
- Η χρήση της ίδιας εργασίας σε δύο ή περισσότερα μαθήματα ή η χρήση μέρους ή του συνόλου μίας εργασίας στο κείμενο της εργασίας χωρίς αναφορά.

Ορισμένοι βασικοί κανόνες για την αποφυγή της λογοκλοπής είναι οι παρακάτω:

- Η χρήση αυτούσιου κειμένου που αντλείται από άλλη εργασία μπαίνει πάντοτε σε εισαγωγικά και οπωσδήποτε πρέπει να αναφέρεται η πηγή και ο αριθμός της σελίδας. Συστήνεται ωστόσο να χρησιμοποιείται αυτούσιο κείμενο μόνο όταν είναι απολύτως απαραίτητο (π.χ. ορισμός). Όταν το κείμενο στα εισαγωγικά υπερβαίνει τις 40 λέξεις θα πρέπει να εμφανίζεται επιπροσθέτως σε ξεχωριστή παράγραφο και με μεγαλύτερη εσοχή της παραγράφου, δεξιά και αριστερά, σε σχέση με το κυρίως κείμενο.
- Όταν ο/η φοιτητής/φοιτήτρια μεταφέρει με δικά του λόγια την κατανόηση/ερμηνεία αυτού που διάβασε από άλλη πηγή, πρέπει και πάλι να γίνεται παραπομπή.

- Κατά τη διαδικασία της συγγραφής ο/η φοιτητής/φοιτήτρια θα πρέπει να κάνει ξεκάθαρο στο κείμενο τι αποτελεί προϊόν δικής του/της εργασίας (σκέψη, ερμηνεία, θέση) και τι προϊόν εργασίας άλλου ατόμου, κάνοντας αναφορά συστηματικά στις παραπομπές και τοποθετώντας τις εκεί που πρέπει.

Για τον εντοπισμό της λογοκλοπής, της επαλήθευσης της αυθεντικότητας και της πρωτοτυπίας μιας ακαδημαϊκής εργασίας, οι διδάσκοντες/διδάσκουσες δύναται να χρησιμοποιήσουν το λογισμικό Turnitin που διατίθεται από τη βιβλιοθήκη του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου. Το εν λόγω λογισμικό ανιχνεύει και αποτυπώνει το ποσοστό ταύτισης ακαδημαϊκών εργασιών με το περιεχόμενο άλλων πηγών από τη βάση δεδομένων του.

3.5. Γραφή ελεύθερη από στερεότυπα

Κατά τη συγγραφή των εργασιών τους οι φοιτητές/φοιτήτριες θα πρέπει να μεριμνήσουν ώστε ο τρόπος γραφής της εργασίας τους να διαπνέεται από σεβασμό σε οποιαδήποτε μορφή διαφορετικότητας. Ο σεβασμός και η επίδειξη ευαισθησίας στη χρήση του λόγου ή της γλώσσας ευθυγραμμίζεται με θεμελιακές αρχές της επιστήμης της Κοινωνικής Εργασίας και του επαγγέλματος του/της κοινωνικού/κοινωνικής λειτουργού. Για το λόγο αυτό οι φοιτητές/φοιτήτριες θα πρέπει να μη χρησιμοποιούν λέξεις ή εκφράσεις που υποδηλώνουν και τελικά διαιωνίζουν στιγματιστικές απόψεις ή στερεοτυπικές αντιλήψεις σε βάρος ατόμων με συγκεκριμένα κοινωνικά γνωρίσματα ή χαρακτηριστικά. Επιπλέον, οι φοιτητές/φοιτήτριες είναι απαραίτητο να αποφεύγουν σεξιστικές επιλογές σε σχέση με το γλωσσολογικό στυλ που υιοθετούν στις εργασίες τους.

4. Μορφοποίηση εργασιών

Για τη συγγραφή των εργασιών η γραμματοσειρά θα πρέπει να είναι Times New Roman και το μέγεθος της 12. Το διάστημα ορίζεται στο 1,5. Τα περιθώρια της σελίδας θα πρέπει να είναι περίπου 2.5 cm. Στο υποσέλιδο θα πρέπει να αναγράφεται υποχρεωτικά η αρίθμηση της σελίδας. Εάν η εργασία περιλαμβάνει σχήματα ή πίνακες, αυτοί θα πρέπει να αριθμούνται και να φέρουν κατάλληλο τίτλο. Η στοίχιση των τίτλων γίνεται στο κέντρο της σελίδας. Οι συντομογραφίες θα πρέπει να αποφεύγονται εκτός αν αναφέρονται σε πολύ μεγάλους και παράλληλα γνωστούς όρους και όπου εμφανίζονται θα πρέπει την πρώτη φορά να υπάρχει ο όρος με τη συντομογραφία εντός παρενθέσεως.

5. Παράθεση βιβλιογραφικών πηγών

Υπάρχουν πολλά συστήματα παράθεσης βιβλιογραφικών αναφορών. Κατά τη συγγραφή της εργασίας οι φοιτητές/φοιτήτριες προτείνεται να ακολουθούν το APA Style (American Psychological Association's Formatting and Style Guide version 7). Κατά τη σύνταξη των βιβλιογραφικών αναφορών θα πρέπει να γίνεται αναφορά σε όλες τις πηγές που χρησιμοποιήθηκαν τόσο μέσα στο κείμενο (ενδοκειμενικά) όσο και στο τέλος της εργασίας. Οι ενδοκειμενικές παραπομπές μπορεί να είναι είτε παρενθετικές είτε να βρίσκονται μέσα στη ροή του κειμένου (μη παρενθετικές). Όταν στην εργασία παρατίθεται αυτολεξεί

απόσπασμα από οποιοδήποτε υλικό, τότε πρέπει να τίθεται εντός εισαγωγικών και να αναφέρεται οπωσδήποτε ο αριθμός της σελίδας ή των σελίδων από όπου αντλήθηκε το αυτολεξεί απόσπασμα. Στον τελικό κατάλογο των βιβλιογραφικών πηγών πρέπει να αναγράφεται το σύνολο των πηγών που αξιοποιήθηκαν στην εργασία. Επιπλέον, στον τελικό κατάλογο των βιβλιογραφικών αναφορών οι πηγές ταξινομούνται αλφαβητικά σύμφωνα με το επώνυμο του πρώτου συγγραφέα). Σε περίπτωση ύπαρξης ελληνικών και ξενόγλωσσων πηγών, μπορούν να αναφερθούν πρώτα οι ελληνικές και ύστερα οι ξενόγλωσσες πηγές. Εναλλακτικά οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να ακολουθήσουν έναν ενιαίο τρόπο παράθεσης της βιβλιογραφίας τηρώντας τη μεικτή αλφαβητική σειρά με βάση τον παρακάτω πίνακα:

Αα	Aa	Ηη	--	Nn	Nn	Υυ	Uu
Ββ	Bb	--	Hh	Ξξ	--	--	Vv
Γγ	Cc	Θθ	--	Οο	Οο	--	Ww
Δδ	Dd	Ιι	Ιι	Ππ	Pp	Φφ	--
Εε	Ee	--	Jj	--	Qq	Χχ	Xx
--	Ff	Κκ	Κκ	Ρρ	Rr	Ψψ	--
Ζζ	--	Λλ	Λλ	Σς	Ss	Ωω	--
--	Gg	Μμ	Mm	Ττ	Tt	--	Z

Οι τίτλοι αυτοτελών έργων (βιβλίων) εμφανίζονται σε πλάγια γραφή, ενώ οι τίτλοι κεφαλαίων, άρθρων παρατίθενται σε όρθια γραφή. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει χρόνος έκδοσης, χρησιμοποιούμε τα αρχικά χ.χ. (χωρίς χρονολογία) όταν πρόκειται για ελληνόγλωσση πηγή και τα αρχικά n.d. (no date) όταν πρόκειται για αγγλόγλωσση πηγή.

6. Βασικοί κανόνες και ενδεικτικά παραδείγματα παράθεσης των βιβλιογραφικών πηγών σύμφωνα με το APA (7^η Έκδοση)

- Βιβλίο σε έντυπη μορφή με έναν/μία συγγραφέα

A. Παραπομπή μέσα στο κείμενο.

Όταν παρατίθεται μια βιβλιογραφική παραπομπή μέσα στο κείμενο, εισάγεται το επώνυμο του/της συγγραφέως ή των συγγραφέων καθώς και το έτος δημοσίευσης της πηγής που χρησιμοποιήθηκε. Αυτό μπορεί να γίνει είτε στο τέλος της πρότασης είτε στην αρχή της πρότασης είτε μέσα στην πρόταση, όπως στα ακόλουθα παραδείγματα:

- i) Σε μια πρόσφατη μελέτη διαπιστώθηκε (Ζαφειρόπουλος, 2015).
- ii) Σε μια πρόσφατη μελέτη (Ζαφειρόπουλος, 2015), διαπιστώθηκε
- iii) Κατά τον Ζαφειρόπουλο (2015)

B. Βιβλιογραφική αναφορά στο τέλος του κειμένου.

Ζαφειρόπουλος, Κ. (2015). *Πώς γίνεται μία επιστημονική εργασία*; Κριτική.

Σημαντικές επισημάνσεις:

- (1) Σύμφωνα με APA (7^η έκδοση) δεν απαιτείται αναφορά στον τόπο έκδοσης του βιβλίου.
- (2) Όταν πρέπει να γίνει ενδοκειμενική παραπομπή σε περισσότερες από μία πηγές τότε οι πηγές τοποθετούνται σε αλφαβητική σειρά εντός παρενθέσεως με την κάθε πηγή να διαχωρίζεται με άνω τελεία (·). Για παράδειγμα:
(Anderson, 2010· Cooper & Jonhson, 2015 · Lee, & Johnson, 2001)
Στα αγγλικά το αντίστοιχο σύμβολο είναι το ελληνικό ερωτηματικό (;)

- Βιβλίο με δύο συγγραφείς

A. Παραπομπή μέσα στο κείμενο.

(Hanmer, & Statham, 1988) ή «... η έρευνα των Hanmer & Statham (1988) έδειξε ότι...»

B. Βιβλιογραφική αναφορά στο τέλος του κειμένου.

Hanmer, J. & Statham, D. (1988). *Women and social work: Towards a woman-centred practice*. Palgrave.

- Βιβλίο με τρεις ή περισσότερους συγγραφείς

A. Παραπομπή μέσα στο κείμενο.

Επίθετο πρώτου συγγραφέα και προσθέτουμε το «και συν.» αν πρόκειται για ελληνόγλωσση πηγή και το «et al.» αν πρόκειται για ξενόγλωσση.

Π.χ. (Edmunds et al., 1997) ή « σύμφωνα με τον Edmunds et al. (1997).....»

B. Βιβλιογραφική αναφορά στο τέλος του κειμένου.

Edmunds, M., Frank, R., Hogan, M., McCarty, D. Robinson-Beale, R. & Weisner, C. (1997). *Managing managed care: quality improvement in behavior health*. National Academy Press.

Σημαντική επισήμανση: Στην 7^η έκδοση του APA τα «και συν.» και «et. al.» χρησιμοποιούνται από την πρώτη κιόλας φορά που αναφέρονται εντός του κειμένου.

- Κεφάλαιο από βιβλίο

A. Παραπομπή μέσα στο κείμενο.

- i) (Κασσέρη, 2014) ή Ο προβληματισμός που θέτει η Κασσέρη (2014) συμφωνεί με...
- ii) (Charmaz, 2000)

B. Βιβλιογραφική αναφορά στο τέλος του κειμένου.

i) Κασσέρη, Ζ. (2014). Κοινωνική εργασία και ενδυνάμωση οικογενειών παιδιών με αναπηρία στην εκπαίδευση. Στο Θ. Καλλινικάκη & Ζ. Κασσέρη (Επιμ.), *Κοινωνική εργασία στην εκπαίδευση. Στα θρανία των ετεροτήτων* (σσ. 189-222). Τόπος.

ii) Charmaz, K. (2000). Grounded Theory: Objectivist and Constructivist Methods. In N. Denzin & Y. Lincoln (Eds.), *Handbook of Qualitative Research* (pp. 509-535). Sage.

Σημαντικές επισημάνσεις:

1. Εάν το βιβλίο είναι ηλεκτρονικό τότε στο τέλος της βιβλιογραφικής αναφοράς συμπεριλαμβάνεται το DOI ή το URL.

2. Εάν το βιβλίο έχει επανεκδοθεί, ο αριθμός της έκδοσης μπαίνει σε παρένθεση μετά τον τίτλο.

- Παρουσίαση σε συνέδριο

A. Παραπομπή μέσα στο κείμενο.

(Kasseri, 2021)

B. Βιβλιογραφική αναφορά (στο τέλος του κειμένου).

Kasseri, Z. (2021, September 13-15). *Domestic violence and substance use. Case study Greece* [paper presentation]. 4th European Conference in Domestic Violence (ECDV), Ljubljana, Slovenia (online). <https://ecdv-ljubljana.org>

- Άρθρο σε περιοδικό

A. Παραπομπή μέσα στο κείμενο.

(Collins, 2008) ή σύμφωνα με τον Collins (2008)....

B. Βιβλιογραφική αναφορά στο τέλος του κειμένου.

Collins, S. (2008). Statutory social workers: Stress, job satisfaction, coping, social support and individual differences. *British Journal of Social Work*, 38(6), 1173–1193. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcm047>

- Διδακτορική διατριβή ή μεταπτυχιακή εργασία

A. Παραπομπή μέσα στο κείμενο.

(Κασσέρη, 2011)

Βιβλιογραφική αναφορά στο τέλος του κειμένου.

Κασσέρη, Ζ. (2011). *Η θεραπεία απεξάρτησης γυναικών υπό το πρίσμα της ενδυναμωτικής-φεμινιστικής κοινωνικής εργασίας*. (διδακτορική Διατριβή, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης). Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών. <https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/33173>

- Διαδικτυακή πηγή με όνομα συγγραφέα

A. Παραπομπή μέσα στο κείμενο.

Όνομα ιστοσελίδας και έτος.

(Laurio, 2021)

B. Βιβλιογραφική αναφορά στο τέλος του κειμένου.

Laurio, A. (2021). Student's Challenge to California Chapter Results in Scholarship Program. Student's Challenge to California Chapter Results in Scholarship Program. <https://www.socialworkers.org/News/Social-Work-Advocates/2021-October-November/Students-Challenge-to-California-Chapter-Results-in-Scholarship-Program> (Date accessed December 15, 2021).

- Άρθρο από εφημερίδα

A. Παραπομπή μέσα στο κείμενο.

(Carey, 2019)

B. Βιβλιογραφική αναφορά στο τέλος του κειμένου.

Carey, B. (2019, March 22). Can we get better at forgetting? *The New York Times*. <https://www.nytimes.com/2019/03/22/health/memory-forgetting-psychology.html>

Χρήσιμες πηγές για περαιτέρω μελέτη

American Psychological Association (2020). *Publication Manual of the American Psychological Association* (7th Ed.). <https://doi.org/10.1037/0000165-000>

Βενιανάκη, Α. & Γεωργιάδη, Μ. (2021). *Συγγραφή επιστημονικής εργασίας στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες*. Gutenberg

Ευδωρίδου, Ε., & Καρακασίδης, Θ. (2018). *Ακαδημαϊκή γραφή* (3η έκδοση). Τζιόλα.

Ζαφειρόπουλος, Κ. (2015). *Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία*; (2η έκδοση). Κριτική.

Λιαγκόρβας, Π., Δερμάτης, Ζ., & Κομνηνός, Δ. (2018). *Μεθοδολογία της Έρευνας και Συγγραφή Επιστημονικών Εργασιών*. Τζιόλα.

Χρήσιμη ιστοσελίδα – Οδηγίες APA (7^η Έκδοση)

<https://library.ivytech.edu/valparaisocitationguide/APA7Examples>

Υπόδειγμα Εξωφύλλου

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τίτλος εργασίας

Όνομα φοιτητή/φοιτήτριας

Αριθμός Μητρώου

Επιβλέπων/επιβλέπουσα Καθηγητής/Καθηγήτρια.....

Εργασία για το μάθημα:.....

Ηράκλειο, Μήνας και Έτος

Υπεύθυνη Δήλωση φοιτητή/φοιτήτριας

Βεβαιώνω ότι είμαι ο/η συγγραφέας της παρούσας εργασίας και ότι έχω αναφέρει ή παραπέμψει σε αυτήν, ρητά και συγκεκριμένα, όλες τις πηγές από τις οποίες έκανα χρήση

δεδομένων, ιδεών, προτάσεων ή λέξεων, είτε αυτές μεταφέρονται επακριβώς (στο πρωτότυπο ή μεταφρασμένες) είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για το συγκεκριμένο μάθημα/σεμινάριο/πρόγραμμα σπουδών.